8.2 Hyvinvointipalvelut

Vastuuhenkilö: Hyvinvointijohtaja
Palvelualueen ja toiminnan kuvaus: Hyvinvointipalvelujen tehtävänä on kaiken ikäisten kuntalaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen. Hyvinvointipalvelut järjestävät varhaiskasvatusta, esiopetusta, perusopetusta vuosiluokille 1–9, perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa, vaativan erityisen tuen opetusta esiopetuksesta yhdeksänteen luokkaan sekä eri-ikäisille kuntalaisille suunnattuja opinto- ja vapaa-aikapalveluja. Hyvinvointipalveluiden henkilöstö toimii aktiivisesti erilaisissa verkostoissa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä.

Palvelujen laatua ylläpidetään ja kehitetään vuorovaikutuksessa palvelunkäyttäjien, henkilöstön, järjestöjen ja yhdistysten, muiden kunnan palvelualueiden, hyvinvointialueen, seurakuntien sekä elinkeinoelämän kanssa. Henkilöstön tarpeen mukainen täydennyskoulutus sekä toiminnan laadunarviointi tukevat kehittämistyötä.

Hyvinvointilautakunta johtaa ja kehittää alaistaan palvelualuetta ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Hyvinvointilautakunta kuulee säännöllisesti ikäihmisten neuvostoa, nuorisovaltuustoa, lapsiparlamenttia ja vammaisneuvostoa. Hyvinvointilautakunta valmistelee kunnan laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Laajaan hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan pohjautuen lautakunta laatii hyvinvointipalveluiden talousarvion, käyttötaloussuunnitelman sekä muut toimintaa ohjaavat suunnitelmat, toimintaohjeet ja ohjelmat. Hyvinvointilautakunta on kunnassa ennaltaehkäisevästä päihdetyöstä vastaava toimielin.

Keskeiset muutokset ja toiminnan painopistealueet vuonna 2027

Vuoden 2027 aikana jatketaan valmistautumista kolmen taajamakoulun malliin. Perusopetuksen talousarviossa on valmistauduttu Salokylän koulun lakkautukseen ja oppilaiden siirtymiseen taajamakouluihin. Kokonaisuutena perusopetuksen oppilaiden määrä on ennustettu vähenevän noin 70 oppilaalla. Vastaanottokeskuksen lakkautuksen jälkeen myös valmistavan opetuksen oppilaiden määrä on laskenut selvästi. Perusopetuksessa on kuitenkin valmius tarvittavaan määrään s2-opetukseen ja valmistavaan opetukseen.

Esi- ja perusopetuksessa jatkuu oppimisen tuen lainsäädännön muutosten jalkauttaminen arkeen. Lisäksi vuoden 2027 aikana julkaistaan uudet valtakunnalliset perusopetuksen laatukriteerit, joiden käyttöönottoon valmistaudutaan loppuvuoden aikana. Lainsäädännön uudistus vaatii aina seudullista ja paikallista opetussuunnitelmien ja käytänteiden uudistamista. Maakunnallisesti viedään eteenpäin perusopetuksen kehittämishanketta ja tekoälyn käyttöön ja tietuturvaan liittyvää projektia. Näihin tehtäviin palkatut henkilöt ovat Liperin kunnan työntekijöitä. Maakunnallisten henkilöiden palkkaus lisää hyvinvoinnin hallinnon tuloja ja menoja.

Varhaiskasvatuksessa valmistaudutaan uuden päiväkodin käyttöön ottoon vuoden lopussa. Vuoden aikana tehdään tiivistä rakentamisen aikaista yhteistyötä ja kilpailutetaan kaluste- ja varustehankinnat. Kevään 2027 aikana suunnitellaan ja päätetään uuden päiväkodin henkilöstörakenne.

Vapaa-aikapalveluissa on useita hankkeita, joiden kautta on saatu lisättyä palveluja kuntalaisille, siellä jatketaan myös kulttuurityön kokonaisuuden kehittämistä, kun uusi kulttuurikoordinaattori aloittaa vuoden 2027 alussa.

Hyvinvointipalveluiden hallinnossa keskeisenä vuoden 2027 toimenpiteenä on koulukuljetusten

kilpailutuksen päätökset. Koko toimialalla jatketaan varautumisen toimenpiteiden kehittämistä sekä tekoälyohjeistusten laatimista ja jalkauttamista.

Palvelualueella on tehty henkilöstövähennyksiä vuosina 2025–2026 ja ne näkyvät nyt kokonaishenkilöstökulujen laskuna, vaikka palvelualueen palkkakustannukset nousevat yleiskorotusten kautta 2 %. Suurimmat henkilöstökulujen vähennykset näkyvät perusopetuksessa.

Kunnan saamat kotikuntakorvaukset kasvavat selvästi vuonna 2027. Kunta saa kotikuntakorvausta kunnassa opiskelevista muun kunnan lapsista ja nuorista. Tätä kasvua selittää mm. kunnan alueelle perustetut lastensuojeluyksiköt.

Varhaiskasvatuksen kustannuspaikkajakoon on tehty muutoksia. Varhaiskasvatuksen yhteiset, kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki -nimiset kustannuspaikat on poistettu ja kirjauksia siirretty Muu varhaiskasvatus -kustannuspaikalle. Tämä hankaloittaa hieman vuosien välistä vertailua, mutta selventää kustannuspaikkarakennetta. Varhaiskasvatuksessa kotihoidontuen varausta ja perhepäivähoitajien palkkavarausta on vähennetty vuodelle 2027.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2027

Hyvinvoinnin hallinto	
Tavoite	**Toimenpide**
Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti	Koulukuljetukset on kilpailutettu ja uudet sopimukset otettu käyttöön Jatketaan valmistautumista kolmen taajamakoulun malliin. Hallinnon henkilöstörakenne päivitetään vastaamaan nykyistä tarvetta.
Liperin kunta on lapsiystävällinen kunta	Koordinaatiotyöryhmä kokoontuu säännöllisesti. Lapsiystävällinen kunta mallin ja lastenoikeuksien peruskoulutukset kirjataan osaksi työntekijöiden perehdytyssuunnitelmaa.

Perusopetus	
Tavoite	**Toimenpide**
Oppilaiden tuen järjestäminen on laadukasta ja suunnitelmallista	Ryhmäkohtaisen tuen järjestämisen koulukohtaiset järjestelyt ovat selkeät ja tuki on kirjattu lukujärjestyksiin Koulutettujen neuropsykologisten valmentajien tehtävät koulussa on kirjattu Kohdennetaan erityisluokanopettajan resurssia yläkoululla oppilaille, joilla on vaikeuksia kiinnittyä kouluun.

Koko kouluyhteisö toimii koulun hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakentajana	Toteutetaan hyvinvointikyselyt säännöllisesti ja käsitellään tulokset oppilaiden ja henkilöstön kanssa kaikissa kouluissa. Kaikilla kouluilla otetaan käyttöön päivitetty toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma. 8. luokan päivitetty tuta-opetussuunnitelma otetaan käyttöön.
Vahvistetaan henkilöstön osaamista koulutuksella	Koulun henkilökuntaa koulutetaan s2-opetuksen sisällöistä ja toimintatavoista Esihenkilöitä ja opettajia koulutetaan perusopetuksen laatukriteereiden sisällöistä. Koulukohtaisia ensiapukoulutuksia jatketaan.

Varhaiskasvatus	
Tavoite	**Toimenpide**
Vahvistetaan henkilöstön osaamista koulutuksella	Järjestetään yksi varhaiskasvatuksen koko henkilöstön lauantaikoulutus. Vahvistetaan päiväkotien henkilöstön ensiapuosaamista hätäensiapukoulutuksilla. Toteutetaan päiväkotikohtaiset huolen puheeksioton koulutustyöpajat.
Uusi päiväkoti on valmiina käyttöön	Kilpailutetaan päiväkodin kaluste- ja varustehankinnat. Valmistellaan uuden päiväkodin henkilöstörakenne ja johtamisen järjestelyt

Opinto ja vapaa-aika	
Tavoite	**Toimenpide**
Kunnan kulttuurityö on suunnitelmallista	Kulttuuriohjelman laatiminen
Kuntalaisten liikkumisen lisääminen liikkumisohjelman tavoitteiden mukaisesti	Liikettä koulupäivään -hanke päättyy 31.7.2027. Jatkotoimintamallin selvittäminen. Liperin ikiliikkujat -hankkeessa käynnistetyt vertaisliikuttaja- ja ulkoiluystävä -toimintamallin jatkaminen ja kehittäminen kouluttamalla uusia vertaisliikuttajia ja ulkoiluystäviä.
Nuorisotyön ja nuorten osallisuuden vahvistaminen nuoriso-ohjelman mukaisesti.	Kansainvälisen nuorisotyön kehittäminen lisäämällä tiedottamista KV mahdollisuuksista sekä laatimalla Erasmus+ -hakemus. Globaalikasvatuksen kehittäminen laatimalla nuorisotyön oma tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos ed. TA	Muutos % ed TA
Ulkopuolinen hankerahoitus	318 606	311 476	494 400	182 924	58,72%
Oppilasmäärä 20.9. 1.–9. lk (sis. valmistava opetus)	1 355	1 352	1 280	- 72	-5,32%
Esioppilaisen määrä 20.9.	124	124	125	1	0,80%
Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä 31.12.	522	508	480	- 28	-5,51%
Kotikuntakorvauslasten määrä e-9	130	130	130	0	0,00%
Kuljetusoppilaiden määrä e-9	562	562	584	22	3,91%
Perusopetus koulutoiminnan hinta/oppilas	10 022	10 361	10 522	161	1,55%
Vapaa-aikapalvelut euroa/asukas/vuosi, oma toiminta	120,75	133	132,9	- 0,1	-0,07%
Joensuun seudun kansalaisopiston nettomenot €/as	13,3	12,83	14,12	1,29	10,05%
Musiikkiopiston nettomenot €/as	6,98	9,51	8,74	- 0,77	-8,09%
Seutukirjaston nettomenot €/as	51,83	52,8	55,38	2,58	4,88%

1 000 € Ulkoinen/Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos %
Hyvinvointipalvelut				
Toimintatuotot	2 392	2 500	2 811	12,4 %
Toimintakulut	- 30 861	- 31 513	- 31 696	0,6 %
Toimintakate	- 28 468	- 29 013	- 28 885	-0,4 %
Valtionosuudet	1 025	1 180	1 187	0,6 %
Vuosikate	- 27 444	- 27 833	- 27 698	-0,5 %
Hyvinvoinnin hallinto				
Toimintatuotot	362	340	620	82,3 %
Toimintakulut	- 946	- 972	- 1 283	32,1 %
Toimintakate	- 584	- 632	- 663	5,0 %
Vuosikate	- 584	- 632	- 663	5,0 %
Perusopetus				
Toimintatuotot	1 519	1 687	1 767	4,7 %
Toimintakulut	- 18 661	- 19 068	- 18 722	-1,8 %
Toimintakate	- 17 142	- 17 381	- 16 955	-2,4 %
Valtionosuudet	1 025	1 180	1 187	0,6 %
Vuosikate	- 16 117	- 16 201	- 15 768	-2,7 %
Varhaiskasvatus				
Toimintatuotot	397	368	306	-16,8 %
Toimintakulut	- 8 827	- 8 892	- 9 040	1,7 %
Toimintakate	- 8 430	- 8 524	- 8 734	2,5 %
Vuosikate	- 8 431	- 8 524	- 8 734	2,5 %
Opinto ja vapaa-aika				
Toimintatuotot	115	105	119	12,8 %
Toimintakulut	- 2 427	- 2 581	- 2 651	2,7 %
Toimintakate	- 2 312	- 2 476	- 2 533	2,3 %
Vuosikate	- 2 313	- 2 476	- 2 533	2,3 %

1 000 € Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos %
Hyvinvointipalvelut				
Toimintatuotot	2 189	2 263	2 635	16,4 %
Toimintakulut	- 22 922	- 23 476	- 23 724	1,1 %
Toimintakate	- 20 733	- 21 213	- 21 089	-0,6 %
Valtionosuudet	1 025	1 180	1 187	0,6 %
Vuosikate	- 19 709	- 20 033	- 19 902	-0,7 %
Hyvinvoinnin hallinto				
Toimintatuotot	362	340	620	82,3 %
Toimintakulut	- 900	- 929	- 1 228	32,2 %
Toimintakate	- 538	- 589	- 608	3,2 %
Vuosikate	- 538	- 589	- 608	3,2 %
Perusopetus				
Toimintatuotot	1 327	1 461	1 600	9,5 %
Toimintakulut	- 14 085	- 14 476	- 14 250	-1,6 %
Toimintakate	- 12 758	- 13 015	- 12 650	-2,8 %
Valtionosuudet	1 025	1 180	1 187	0,6 %
Vuosikate	- 11 733	- 11 835	- 11 463	-3,1 %
Varhaiskasvatus				
Toimintatuotot	397	368	306	-16,8 %
Toimintakulut	- 6 578	- 6 622	- 6 746	1,9 %
Toimintakate	- 6 181	- 6 254	- 6 440	3,0 %
Vuosikate	- 6 182	- 6 254	- 6 440	3,0 %
Opinto ja vapaa-aika				
Toimintatuotot	103	94	109	15,4 %
Toimintakulut	- 1 360	- 1 449	- 1 500	3,5 %
Toimintakate	- 1 257	- 1 355	- 1 391	2,7 %
Vuosikate	- 1 257	- 1 355	- 1 391	2,7 %